

Posudek na diplomovou práci

„Práva národnostných menšín a jazykové právo v rokoch 1918-1938 v Československu“

Diplomant: Marek Preták

Vedoucí diplomové práce: Doc. Dr. Ing. Ján Grónský, Csc.

Oponent diplomové práce: JUDr. Helena Petrův, Ph.D

Diplomová práce „Práva národnostných menšín a jazykové právo v rokoch 1918-1938 v Československu“ je členěna do pěti základních kapitol, které se postupně zabývají problematikou a okolnostmi postavení menšín v období konce monarchie a vzniku ČSR; zákonodárstvím dvacátých let minulého století; postavení menšín v letech třicátých; otázkou odsunu obyvatelstva po druhé světové válce a problematikou Podkarpatské Rusi. Práce dále obsahuje stručný úvod a závěr a seznam literatury. Celkový rozsah práce je 49 stran.

Diplomant si pro svou práci vybral významné téma z ústavní historie Československa, jíž se problematika menšín prolíná od samého počátku vzniku samostatného státu až do současnosti. Nelze než souhlasit s diplomantem, že pochopení problematiky postavení menšín v historických a ústavních souvislostech je neodmyslitelné pro studium a výzkum v této oblasti. Diplomová práce vystihuje některá klíčová období pro vývoj zpracovávané problematiky a to jak z historického, tak i ústavně právního pohledu. Určitá témata zpracoval diplomant pečlivě, jiná stručněji, a některá, jež by však dokreslila vývoj postavení menšín na území ČSR od jejího vzniku, vynechal.

Mezi témata, která jsou v diplomové práci zpracována dostatečně, patří např. otázka zahraničního vlivu na menšinovou problematiku v ČSR mezi dvěma světovými válkami (dopad pařížské mírové konference) či problematika jazykového práva, zákona o státním občanství či otázkou pozemkové reformy.

Jiné otázky jsou však zpracovány příliš stručně či zcela opominuty. Vzhledem k tomu, že diplomová práce má omezený rozsah, uvedu zde alespoň ty, které považuji z hlediska zvoleného tématu za klíčové. Především se domnívám, že přestože otázka definice pojmu menšina je velmi složitá a stále diskutabilní, diplomant by měl věnovat jeho vymezení v souvislosti s vývojem v ČSR více prostoru. Pojem menšina je věnována první část první kapitoly a zpracování této problematiky diplomant věnuje jen o něco víc než jednu stranu se závěrem, že se bude dále „...věnovat menšinám

národnostným (Nemci, Maďari, Rusíni, Židia atď.)". Na tuto poznámku navazuje má další připomínka, která se týká skutečnosti, že diplomant zcela ve své práci vynechal specifickou otázku postavení židovské menšiny v ČSR ve zpracovávaném období, a to i přesto, že v kapitole IV. přesahuje zvolené časové období a věnuje se otázce odsunu obyvatelstva. Z tohoto hlediska je popsán vývoj nelogický, neboť na kapitulu o zákonodárství v třicátých letech, jež končí Mnichovským diktátem, (ne) navazuje kapitola věnovaná odsunu obyvatelstva po druhé světové válce. Takto se diplomant jednak omezil především na otázku menšiny německé, jednak vůbec nenaznačuje situaci v období druhé republiky, jež je pro historický pohled na postavení menšin u nás také signifikantní.

Předpokládám, že diplomant bude mít možnost se k těmto připomínkám vyjádřit během ústní obhajoby své práce.

K práci mám i technickou připomínku, týkající se nedostatečných citací pramenů. Na některých místech, např. str. 15 diplomové práce (národnostní struktura po vzniku ČSR) nevyplývá jasně, z jakého pramene diplomant uvedené informace čerpal.

Celkově posuzovaná práce dle mého názoru splňuje předpoklady na diplomové práce a tímto jí doporučuji k ústní obhajobě.

JUDr. Helena Petrův, Ph. D.

V Praze 5. 9. 2008